

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน¹

FACTORS THAT RELATED TO THE APPLICATION OF THE SUFFICIENCY
ECONOMY TO MANAGEMENT OF NURSING FACULTY IN PRIVATE UNIVERSITIES

ศศิกาญจน์ สกุลปัญญาวัฒน์²

อรนันท์ หาญยุทธ³

Sasikarn Skulpunyawat

Orranun Harnyoot

¹วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มหาวิทยาลัยเอกชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

²นักศึกษาปริญญาโท วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มหาวิทยาลัยเอกชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

³พลตรีหญิง ดร. ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

School of Nursing, Eastern Asia University, Thailand.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน และ 2) ศึกษาความแตกต่างของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ตัวอย่าง คือ ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 90 คน จาก 10 สถาบัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ส่วนที่ 2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity Index: CVI) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เท่ากับ .98 และตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ (reliability) เท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน independent t-test และ one-way analysis of varian

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ การมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน อยู่ในระดับปานกลาง และ 2) ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผล, การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง, การบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์

Abstract

The objectives of this descriptive research were to: 1) study the application of sufficiency economy to management of nursing faculty in private universities 2) study the differences in the application of sufficiency economy to management of nursing faculty in private universities of administrators who had differences in age, education, knowledge about sufficiency economy philosophy, administration experience, and experience about usability of sufficiency economy philosophy. The sample of this study consisted of 90 administrators of nursing faculties from 10 private universities. The instrument used for data collection was a questionnaire which consisted of two parts. The first part was the personal information of the nursing faculty administrators and the second part was the application of sufficiency economy to management of nursing faculty in private universities. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, independent t-test, and one-way analysis of variance.

The research findings showed:

1) The application of sufficiency economy to management of nursing faculty in private universities was at moderate level.

2) The administrators who had differences in age, education, knowledge about sufficiency economy philosophy had statistically significant differences in the application of sufficiency economy to management of nursing faculty in private universities at .01 level. And the administrators who had differences in administration experience about sufficiency economy philosophy had the same in the application of sufficiency economy philosophy to management of nursing faculty in private universities at .05 level.

Keywords : related factors, application of sufficiency economy, nursing faculty management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระมหากษัตริย์แห่งสยามประเทศ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2460 ขึ้นมา เพื่อปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นต้นแบบในการบริหารราชการแผ่นดิน และให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นต้นแบบในการบริหารการศึกษา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระมหากษัตริย์แห่งสยามประเทศ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2460 ขึ้นมา เพื่อปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นต้นแบบในการบริหารราชการแผ่นดิน และให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นต้นแบบในการบริหารการศึกษา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระมหากษัตริย์แห่งสยามประเทศ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2460 ขึ้นมา เพื่อปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นต้นแบบในการบริหารราชการแผ่นดิน และให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นต้นแบบในการบริหารการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (2551) ได้จัดทำกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ได้บัญญัติ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ (strategy direction) และเป็นหลักในการบริหารจัดการ กระตุ้นให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา

ประยุกต์ใช้ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม นำไปสู่การปฏิบัติ คือการบริหารจัดการการศึกษาให้ปรากฏชัดเจน สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ มีการบรรจุปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเอาไว้ในทุกมิติ การเชื่อมโยงกับการศึกษาระดับอื่น การแก้ปัญหา อุดมศึกษา หลักสูตรมาภิบาล และการบริหารจัดการ การพัฒนาศักยภาพของประเทศ การเงิน อุดมศึกษา การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่าย อุดมศึกษา การพัฒนาอุดมศึกษาในท้องถิ่นพิเศษ รวมทั้งปัจจัยที่เป็นโครงสร้างการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อมีการบริหารจัดการระดับอุดมศึกษาเต็มศักยภาพแล้ว เมื่อสิ้นสุดแผนในปี 2565 จะได้ผลลัพธ์อันเป็นคุณภาพการศึกษาของไทย และการพัฒนาที่ยั่งยืน (นิภา กัญษ์ศักดิ์, 2550)

มหาวิทยาลัยเอกชน ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘ ระบุ บทบาทหน้าที่ให้มหาวิทยาลัยเอกชนเป็น สถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้ การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำ การสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่ สังคม และทำนุบำรุงศิลป และวัฒนธรรมของ ชาติ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ เพียงพอในการประกอบวิชาชีพ ตามที่สถาน ประกอบการต้องการและเป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งภายในประเทศ และในระดับสากล ดำเนินการ ภายใต้ พ.ร.บ. อุดมศึกษาเอกชน การดำเนินงาน ด้านวิชาการอยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ต้องลงทุน ด้วยตนเอง และไม่มีโอกาสในการคัดเลือก นักศึกษาเหมือนอุดมศึกษาของรัฐ ต้องบริหาร งบประมาณอย่างเหมาะสมเพราะต้องคำนึงถึง การลงทุนระยะยาว

คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเอกชน เป็นอีกสถาบันการศึกษา ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ ดำเนินงานตามนโยบาย มหาวิทยาลัย และสภาการพยาบาล ซึ่งเป็นสภาวิชาชีพ

ที่ควบคุมกำกับกำกับการดำเนินงานด้านการผลิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต บัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ กระบวนการผลิตบัณฑิตจึงต้องเป็นไปตามมาตรฐาน และการกำกับดูแลมาตรฐานจากสภาวิชาชีพ มีการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่นักศึกษาจะต้องขึ้นฝึกปฏิบัติจริงตามแหล่งฝึกในโรงพยาบาลต่าง ๆ ซึ่งมีความค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง การบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน จะต้องบริหารจัดการโดยใช้งบประมาณของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการ ได้แก่ กระแสกดดันทางการเมือง สภาวะผันผวนทางเศรษฐกิจ ความคาดหวังของสังคม หลายสถาบันประสบปัญหาขาดทุน แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพการศึกษา และคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานวิชาชีพ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่ต้องดูแลชีวิตมนุษย์ มีความเสี่ยงสูงหากไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพได้ ดังนั้น การจัดการของคณะพยาบาลศาสตร์ในรูปแบบเดิมจึงไม่สามารถยืนหยัดต่อไปได้ จะต้องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการให้มีการบริหารจัดการต้นทุนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานสภาการพยาบาล

การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ มาใช้ในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน มีระบบการบริหารจัดการตามภารกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือระบบการบริหารจัดการที่มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีระบบการบริหารจัดการภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ การบูรณาการ

การเรียนการสอนกับสภาพแวดล้อมและชุมชน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพ และผลลัพธ์เป็นที่ยอมรับในระดับสากล มีภูมิคุ้มกัน มีความพร้อม มีความยืดหยุ่น เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการปรับเปลี่ยนที่รวดเร็ว อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน มีการบริหารงานบนฐานของการใช้องค์ความรู้ และการบริหารงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษาตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

การทบทวนวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางในการดำเนินชีวิต โดยการพึ่งตนเองสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม มีความสอดคล้องสมดุลกับที่ธรรมชาติ ให้รู้เอื้อเพื่อแบ่งปันระหว่างเพื่อนมนุษย์ได้ด้วยกัน รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างกายกับจิตใจให้เกิดขึ้น ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นวิถีชีวิตที่มีความหลากหลาย และสามารถยืดหยุ่นความเป็นอยู่ของชีวิตตนเองได้

ประกอบด้วยหลัก 3 ประการคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอ ทั้งนี้ต้องอาศัยเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการคือ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม สรุปได้ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของ

สถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ ความรอบคอบ ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินงานทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันต้องอาศัยคุณธรรม และสติปัญญา

เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจคนในชาติ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน พากเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เอกชน ตามภารกิจหลักของคณะพยาบาลศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการ วิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณกับการบริหารจัดการภารกิจ คณะพยาบาลศาสตร์ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 การประยุกต์ใช้ความพอประมาณ กับภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต หมายถึง มีการกำหนดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายของ คณะพยาบาลศาสตร์ มีความพอประมาณ ครอบคลุมจำนวนนักศึกษา สัดส่วนอาจารย์ผู้สอน และภาระงาน ภาระงานการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

1.2 การประยุกต์ใช้ความพอประมาณ กับภารกิจด้านการวิจัย หมายถึง มีจัดสรรงบประมาณในการทำวิจัยในแต่ละสาขาวิชาเป็น สัดส่วนที่เหมาะสม แผนงานด้านงบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างเพียงพอ มีนโยบายและการวางแผน เพื่อของงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากภายนอก

1.3 การประยุกต์ใช้ความพอประมาณ กับภารกิจด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม หมายถึง มีการจัดโครงการบริการวิชาการแก่ ชุมชนจากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ของชุมชนอย่างแท้จริง บูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่ ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพอย่าง เหมาะสม

1.4 การประยุกต์ใช้ความพอประมาณ กับภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม หมายถึง มีการจัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมกับ ชุมชน

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจ เกี่ยวกับระดับความพอเพียงอย่างมีเหตุผล โดย พิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึง ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่าง รอบครอบ

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความมีเหตุผลกับการบริหารจัดการคณะพยาบาล ศาสตร์ ตามภารกิจ 4 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 การประยุกต์ใช้ความมีเหตุผลกับ ภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต หมายถึง การกำหนด คุณสมบัตินักศึกษา กระบวนการคัดเลือกนักศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการ ประเมินผลอย่างเหมาะสม มีเหตุผล สามารถ อธิบายได้

2.2 การประยุกต์ใช้ความมีเหตุผลกับ ภารกิจด้านการวิจัย หมายถึง กำหนดปรัชญาการ วิจัยของคณะ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงโดยกำหนดให้สมดุลกันระหว่าง การวิจัยและการเรียนการสอน การบริหารงานวิจัย เน้นที่กระบวนการวิจัยอย่างมีเหตุผล

2.3 การประยุกต์ใช้ความมีเหตุผลกับ ภารกิจด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม หมายถึง กำหนดนโยบาย วางแผน และจัด โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่สอดคล้องกับ ปัญหาและความต้องการของชุมชน

2.4 การประยุกต์ใช้ความมีเหตุผลกับภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม หมายถึง การเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในคณะและชุมชน กำหนดนโยบาย ระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถาบันที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติ กฎกติกาของสังคมส่วนรวม

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งในอนาคตอันใกล้และไกล

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีกับการบริหารจัดการ คณะพยาบาลศาสตร์ ตามภารกิจ 4 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 การประยุกต์ใช้การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีกับภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต หมายถึง มีกระบวนการรับนักศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการวัดและประเมินผล ภายใต้งานวิชาการมีคุณธรรม จริยธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี มีกิจกรรมหรือโครงการสำหรับนักศึกษาที่มีมุ่งการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้นักศึกษา

3.2 การประยุกต์ใช้การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีกับภารกิจด้านการวิจัย หมายถึง มีการวิจัยเพื่อประเมินการใช้หลักสูตรหลังจากที่มีการนำหลักสูตรไปใช้ตามระยะเวลาที่กำหนด การจัดทำฐานข้อมูลผลการวิจัยเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลแห่งการเรียนรู้ การกำหนดภารกิจงานวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่ง ของการทำงานของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันเพื่อพัฒนางานวิจัยสู่ความเป็นเลิศ การสร้างวาระการวิจัยของคณะทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี

3.3 การประยุกต์ใช้การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีกับภารกิจด้านการให้บริการทางวิชาการแก่

สังคม หมายถึง กลไกส่งเสริมให้ผู้สอนมีแนวคิด และดำเนินชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นที่อาจารย์ผู้สอนสามารถเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการจัดตั้งเครือข่ายร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชนด้านวิชาการ เพื่อนำองค์ความรู้จากท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

3.4 การประยุกต์ใช้การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีกับภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม หมายถึง ส่งเสริมการปฏิบัติตนของผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรในคณะพยาบาลศาสตร์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษา

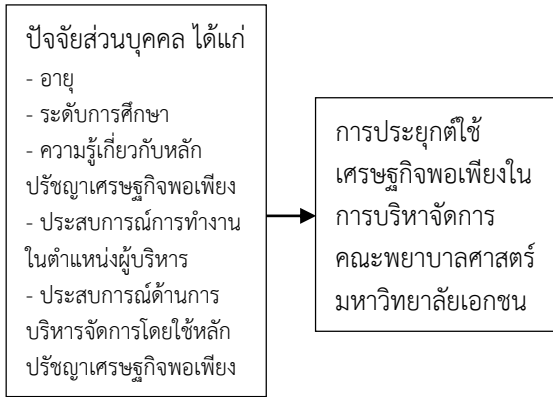
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ตามการรับรู้ของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์สังกัดมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 6 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

ตัวอย่าง

ผู้วิจัยจึงทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive random sampling) จาก คณะพยาบาลศาสตร์ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 6 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร 10 สถาบัน ได้ตัวอย่างจำนวน 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริหาร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ ดังนี้

- ด้านการสร้างความพอประมาณ จำนวน 20 ข้อ
- ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล จำนวน 11 ข้อ
- ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน จำนวน 22 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเท่ากับ .98 ส่วนการทดสอบความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .97

การพิทักษ์สิทธิ์

ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมสำหรับการวิจัย โดยระบุเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องวิจัย และแจ้งประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ตามหนังสือเลขที่ IRB SN2559/1 เมื่อ 23 กันยายน 2559 และในระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการป้องกันความเสี่ยงโดยการให้ข้อมูลการวิจัย การพิทักษ์สิทธิ์ การเก็บรักษาความลับของตัวอย่าง และเปิดโอกาสให้ตัวอย่างได้ซักถามประเด็นที่สงสัย และสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา ในกรณีที่มีปัญหาสามารถติดต่อผู้วิจัยได้โดยตรง และตลอดการวิจัย ตัวอย่างมีสิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยเน้นว่าไม่ส่งผลกระทบต่อ ใดๆ กับวิถีชีวิต และมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้วิจัยทราบล่วงหน้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย เพื่อขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
2. จัดทำเอกสารเสนอขออนุญาตเก็บข้อมูลในสถาบันการศึกษา ส่งไปที่สมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย
3. ดำเนินการขออนุญาตเก็บข้อมูลในสถาบันการศึกษา โดยส่งไปที่สมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยเพื่อส่งไปยังสถาบันการศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูล
4. ส่งเอกสารนำเสนอพร้อมแบบสอบถาม เอกสารชี้แจงการวิจัย และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 10 สถาบัน

5. เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีการกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามของตัวอย่าง รายละ 30 นาที

6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสพการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และประสพการณ์ด้านการบริหารจัดการ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้สถิติอ้างอิง (inferential statistics) ได้แก่ independent t-test และ one-way analysis of variance เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยการทดสอบตามวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

นำเสนอข้อมูลเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน พบว่าผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 45 ปี (ร้อยละ 26.7)

ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาเอก (ร้อยละ 56.7) มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับร้อยละ 71-80 (ร้อยละ 35.6) ประสพการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารมากกว่า 5 ปี (ร้อยละ 50) ประสพการณ์การการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการมากกว่า 5 ปี (ร้อยละ 32.2)

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ทั้ง 3 ด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$, S.D.=.46) ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.37$, S.D.=.49) รองลงมาคือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ($\bar{X}=3.09$, S.D.=.57) และด้านการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ ($\bar{X}=2.95$, S.D.=.64) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความแตกต่างของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มี อายุ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสพการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และประสพการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน พบว่าผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ดังตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีอายุ ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน (n=90)

ตัวแปร		SS	df	MS	F	p
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	2.792	4	.698	3.725	.008**
	ภายในกลุ่ม	15.931	85	.187		
	รวม	18.723	89			
ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	ระหว่างกลุ่ม	2.816	4	.704	3.762	.007**
	ภายในกลุ่ม	15.907	85	.187		
	รวม	18.723	89			
ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร	ระหว่างกลุ่ม	.721	3	.240	1.147	.335
	ภายในกลุ่ม	18.002	86	.209		
	รวม	18.723	89			
ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระหว่างกลุ่ม	.177	3	.059	.274	.844
	ภายในกลุ่ม	18.546	86	.216		
	รวม	18.723	89			

**p < .01

ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีอายุน้อยกว่า 45 ปี ($\bar{X}=2.99$, S.D.=.38) และ 45-50 ปี ($\bar{X}=2.93$, S.D.=.61) มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน น้อยกว่าผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีอายุ 51-55 ปี ($\bar{X}=3.46$, S.D.=.30)

ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท ($\bar{X}=2.98$, S.D.=.42) มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนน้อยกว่าผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก ($\bar{X}=3.26$, S.D.=.45)

ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงน้อยกว่า 50% ($\bar{X}=2.84$, S.D.=.57) มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร

จัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน น้อยกว่าผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง 71-80% ($\bar{X}=3.28$, S.D.=.39)

ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันมีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารและมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

ยึดตามวัตถุประสงค์การวิจัยจำแนกการอภิปรายผลออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ผลการวิจัยพบว่า มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านการมีเหตุผล และด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ระดับปานกลางในทุกด้าน สอดคล้องกับการวิจัยของ เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ์ (2553) ที่ศึกษาการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเรียนการสอนปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกรีก พบว่า อาจารย์ผู้สอนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการสอน วิธีการสอน กิจกรรม สนับสนุน สื่อการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยในด้านความพอประมาณ อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการสอน เน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติอย่างสมดุล ในด้านวิธีการสอนเน้นการมีส่วนร่วม และสื่อการสอนใช้สื่อการเรียนรู้อัจฉริยะสนับสนุนโดยนำของที่ใช้แล้วมาสร้างประโยชน์ และวัดประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริง ด้านความมีเหตุผล อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการสอน โดยศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ส่วนด้านวิธีการสอน อาจารย์ ผู้สอนได้ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ที่หาง่ายและจัดกิจกรรมที่หลากหลาย รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานของหลักสูตร ส่วนในด้านภูมิคุ้มกัน ในตนเอง อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสอดแทรกคุณธรรมในการดำรงตน เน้นให้นักศึกษาวางแผนอนาคตของตน ในด้านวิธีการสอนสอดแทรกและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามเนื้อหาวิชา

ใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน ในด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมสนับสนุนโดยการฝึกสมาธิและจัดโครงการจิตอาสา รวมทั้งการวัดและประเมินผลเน้นด้านความรู้ควบคู่คุณธรรมอย่างสมดุล

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการในระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และการนำไปสู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอย่างชัดเจนนั้นยังปรากฏอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถาบันการศึกษาพบว่า มีปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ์ (2553) ศึกษาในระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกรีก พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางจนถึงระดับต่ำ โดยด้านภูมิคุ้มกัน ในตนเอง ด้านภาพรวมของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ส่วนด้านคุณธรรมและด้านความพอประมาณ พบว่า ตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ญภาณี ธีรทองดี (2552) ที่ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) พบว่า ในด้านการบริหารงานทั่วไปยังขาดแคลนงบประมาณ และขาดวิธีการในการประเมินโครงการ ด้านวิชาการพบปัญหาในการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ส่วนด้านบุคลากรนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจใน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษา ยังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จากการศึกษาของ รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552) ที่ศึกษาการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพื่อให้การขับเคลื่อนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรมีกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิบัติ แผนการปฏิบัติ เช่น การกำหนดกรอบระยะเวลา การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน การจัดให้มีเวทีประชุม ศึกษา ดูงาน หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมให้ความรู้ แก่ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ การพัฒนาและคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาต้นแบบเพื่อเป็นแบบอย่างให้สถาบันอุดมศึกษา มาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่คอยให้การช่วยเหลือ สนับสนุนแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน การกำหนดตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน การนิเทศติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ ตลอดระยะเวลาของการทำงาน เพื่อการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

2. ความแตกต่างของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์แตกต่างกัน ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีอายุน้อยกว่า 45 ปี และ 45-50 ปี มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน น้อยกว่า ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีอายุ 51-55 ปี ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน น้อยกว่า ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก และผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อยกว่าระดับร้อยละ 50 มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน น้อยกว่า ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในระดับร้อยละ 71-80 เนื่องจากการที่ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน จะพิจารณานำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ แสดงว่าผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถที่จะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ ผู้บริหารที่มีอายุมากกว่ามีระดับการศึกษา และมีความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า จึงมีความสนใจ มีความพยายาม และมีความสามารถที่จะนำความรู้ ประสบการณ์ที่มีมาพัฒนาเป็นรูปแบบ และวิธีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่การมาปฏิบัติได้

ชัดเจนและถูกต้อง เช่น การกำหนดนโยบาย การกำหนดยุทธศาสตร์ แผนยุทธศาสตร์ และวิธีปฏิบัติ สามารถให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ และนักเรียนในการนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับ บัญญัติ นนทามาลัย (2551) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรทางการศึกษา และสภาพการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพบว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้มีผลต่อความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรทางการศึกษา และสภาพการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ส่วนผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีประสิทธิภาพในตำแหน่งบริหารและประสพการณ์การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนไม่แตกต่างกันคือมีการนำมาประยุกต์ใช้ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับบัญญัติ นนทามาลัย (2551) ที่ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในเขตอำเภอจาง จังหวัดลำปาง พบว่า ประสิทธิภาพการทำงาน ไม่มีผลต่อสภาพการจัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน เนื่องจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระราชทานเป็นหลักที่เป็นสากลได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากล การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน จะก่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสถาบันการศึกษาที่ยั่งยืน ผู้บริหาร อาจารย์

บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน มีแนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คือ มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม การที่ผู้บริหารที่มีประสพการณ์การบริหารหรือประสพการณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ หรือไม่มีประสพการณ์ ต่างยอมรับและตระหนักถึงคุณประโยชน์ที่ได้รับจากแนวพระราชดำรัสเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ในระดับปานกลาง เนื่องจากพบปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดความรู้ ขาดรูปแบบในการดำเนินการ ขาดสิ่งสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณและการบริหารจัดการ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมและเต็มรูปแบบ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสภาการพยาบาล ควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิบัติ แผนการปฏิบัติ เช่น การกำหนดกรอบระยะเวลา กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน การจัดให้มีเวทีประชุมศึกษา ดูงาน หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ การพัฒนาและคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาต้นแบบ เพื่อเป็นแบบอย่างให้สถาบันอุดมศึกษามาศึกษา ดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่คอยให้การช่วยเหลือ สนับสนุนแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน การกำหนดตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เป็นระยะ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป จากผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ในระดับปานกลางในทุกด้าน เนื่องจากขาดรูปแบบและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะการประยุกต์ด้านการผลิตบัณฑิต ได้แก่ การกำหนดคุณสมบัตินักศึกษา กระบวนการคัดเลือกนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนงานวัดและการประเมินผล กระบวนการผลิตบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ที่ได้คือผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักศึกษามีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ที่เพียงพอในการประกอบวิชาชีพ และมีคุณธรรมสามารถดำรงชีวิต ประกอบวิชาชีพ สามารถปรับตัวภายใต้การเปลี่ยนแปลงและอยู่ในสังคมได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์. (2550). การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานอุดมศึกษา. สืบค้นได้จาก <http://webdb.bu.ac.th./forums/facultyforums//index.php?board=14;action=dis>
- บัญญัติ นนทามาลัย. (2551). สภาพการจัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในเขตอำเภอวังจันทน์ จังหวัดลำปาง (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ์. (2553). การวัดความรู้และการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกริก. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยมหาวิทยาลัยเกริก.
- เพ็ญนภา อีรทองดี. (2552). การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
- รุ่งทิwa สันติผลธรรม. (2552). การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์จังหวัดนครสวรรค์ (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.